

Čís. 4154.

Náhrady škody na obci, ježto proti předpisu Šu 5 zákona ze dne 26. dubna 1923, čís. 86 sb. z. a n., nechala státi na ulici vyklizený nábytek, nelze se domáhati na soudě.

(Rozh. ze dne 16. září 1924, R II 301/24.)

Žalobce domáhal se na žalované obci náhrady škody 10.000 Kč z toho důvodu, že prý žalovaná proti ustanovení Šu 5 zákona o odkladu exekučního vyklizení místnosti jeho movité věci, dne 12. září 1923 exekučně vyklizené, nechala státi na ulici, kdež byly dílem pokradeny, dílem vlivem nepříznivého počasí poškozeny, a teprve dne 5. prosince 1923 zbytek věcí dala umístiti v hasičském skladišti, kdež byly částečně poškozeny i myšmi. K námitce nepřipustnosti pořadu práva soud prvního státního soudu žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. Důvody: Přisvědčiti dlužno sice procesnímu soudu, že povinnost obce, starati se o uložení a uschování svršků strany, která byla vyklizena a k uložení a uschování jich místa nemá, plyne z práva veřejného, nelze však sdíleti jeho náhled, že o náhradě škody z nesplnění nebo nedostatečného splnění této povinnosti mají rozhodovati úřady správní. Nesplnění této povinnosti nepatří k jejímu obsahu, jest již překročením jejím a, poněvadž se jedná o překročení povinnosti, v zákoně uložené, jde podle Šu 1311 obč. zák. o poměr soukromoprávní, patřící nepochybně na pořad práva.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Žalobce netvrdí nějaký vlastní soukromoprávní poměr k žalované obci, netvrdí též, že došlo k nějaké smlouvě schovací ve smyslu Šu 349 ex. ř. při exekučním vyklizení, nýbrž poukazuje prostě k tomu, že žalovaná obec proti předpisu Šu 5 zákona ze dne 26. dubna 1923, čís. 86 sb. z. a n. o odkladu exekučního vyklizení místnosti, jeho exekučně vyklizené movité věci nechala státi po měsíce na ulici a později dala je nedostatečně umístiti. Povinnost, uložená žalované v Šu 5 cit. zák. však nevyvěrá z poměru soukromoprávního, nýbrž z poměru veřejnoprávního, povinnost ta byla obci uložena jako veřejnoprávnímu svazu v zájmu veřejném k umírnění bytové nouze. Žalobce a žalovaná obec nevystupují tu jako rovnoprávné (koordinované) podměty právního poměru, nýbrž jako podřízený člen k nadřízenému veřejnoprávnímu svazu, který ve veřejném zájmu pro svého příslušníka koná nebo konati má povinnost zákonem mu uloženou. Zda obec řádně vykonala tuto povinnost, uloženou jí v zájmu veřejném či ji opominula, o tom možno přirozeně rozhodovati jen se stanoviska veřejnoprávního. Pořad práva je tedy vyloučen (sb. n. s. čís. 271).

Čís. 4155.

Dle Šu 382 čís. 5 ex. ř. lze vysloviti i zákaz dalšího protismluvnického provozu konkurenční živnosti odpůrcem.

(Rozh. ze dne 16. září 1924, R II 303/24.)

Soud první stolice vyhověl návrhu na prozatímní opatření uzavřením a zapečetěním odpůrcovy provozovny exekučním orgánem, uložením provozovacího zařízení, hlavně láhví, a zákazem výroby prodeje sodové vody a šumivých nápojů odpůrci pod pohrůžkou přiměřené pokuty, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Stěžovatel vytýká právem, že první soud neposoudil věc po právní stránce správně, ježto tu není zákonných podmínek prozatímního opatření. Lze sice dle Šu 381 ex. ř. zajistiti před sporem i za sporu nároky jiné, než nároky peněžité, je-li nebezpečí, že by uskutečnění nároku změnou stavu, jenž zde jest, bylo zmařeno nebo značně stíženo, nebo má-li odvrácena býti hrozící nenahraditelná škoda hrozící žadateli z takové změny. Nárokem, jehož zajištění se žadatel domáhá a ježž osvědčuje, jest ujednání nepřipustnost provozování sodovkářské živnosti v H. jeho odpůrcem. Tento nárok obsahuje výslovné ustanovení, že Karel K. podobného závodu, jaký má Petr M., na Moravě nezřídí, kterýžto zákaz zostřil si Petr M. ujednáním konvenční pokuty 50.000 Kč pro jeho porušení. Svědectvím Jana J.-a jest zjištěno, že Karel K. porušil tuto smluvní povinnost a osvědčeno jest tudíž i nebezpečí hrozící Petru M.-ovi z tohoto provozování sodovkářské živnosti. Avšak způsoby, jakými lze prozatímně zajistiti nárok strany, obsaženy jsou v Šu 382 pod čís. 1—8 ex. ř. Domáhá-li se žadatel uzavření a zapečetění odpůrcovy provozovny, uložení provozovacího zařízení, zejména lahví, jako prozatímního opatření, tedy způsobu, vytčeného v Šu 382 čís. 1 ex. ř., není tento způsob v zákonu odůvodněn. Soudně uložiti lze pouze věci odpůrcovy, na jejichž vydání neb plnění zní tvrzený nárok (napotomní žaloba). Věci však, které mají býti zapečetěny a uschovány, nejsou předmětem zajišťovaného nároku, jenž spočívá v určitém opomíjení se strany odpůrcovy, t. j. v neprovozování sodovkářské živnosti. Totéž platí i o správě oněch věcí dle Šu 382 čís. 2 ex. ř. Dále se domáhá žadatel zákazu prodeje sodové vody a šumivých nápojů odpůrcem pod pohrůžkou pokuty. Ale ani tento zákaz, jakožto způsob prozatímního opatření, naznačený v Šu 382 čís. 5 ex. ř., není přípustným, protože se týká poškozujících jednání nebo výkonu určitých jednání nebo veškerých změn na věcech v Šu 382 čís. 1 a 2 naznačených, t. j. těch, které jsou předmětem dobývaného nebo tvrzeného nároku. Š 382 čís. 5 se práv, vytčených v Šu 383 čís. 2 nedotýká.

Nejvyšší soud změnil k dovolacímu rekursu navrhovatele napadené usnesení potud, že zakázal odpůrci ohroženého Karlu K.-ovi výrobu a prodej sodové vody a šumivých nápojů v domě č. p. 16 na Masarykově nám. v H. pod podmínkou, že ohrožená strana složí na soudě jistotu 10.000 Kč za škodu, která by odpůrci vzniknouti mohla.

Důvody:

Mylným jest právní názor rekursního soudu, že při povolení prozatímních opatření pro jinaké, než peněžité nároky, jest se řídití způsoby, vytčenými v Šu 382 pod čís. 1 až 8 ex. ř., neboť zákon neuvádí jich výčetmo, nýbrž jen příkladmo a jest na povolujícím soudu, by podle okolností případu a navrhovatelova ohrožení zvolil takový způsob, který

k zajištění jeho nároku jeví se býti vhodným a přiměřeným (§ 382 čís. 1 ex. ř.). V tomto případě jsou splněny podmínky pro povolení prozatímního opatření, neboť navrhovatel osvědčil nejen svůj nárok, nýbrž i, že jeho nárok jest ohrožen odpůrcovou činností, jenž, nešetře smluvního závazku, že nezařídí na Moravě podobného závodu na výrobu sodové vody, zahájil v H. pod svou dřívější firmou koncem roku 1923 výrobu a prodej sodovkářských výrobků a tuto živnost dosud provozuje. Odpůrce stěžovatelův přiznává tuto skutečnost a namítá jen, že tvrzené ujednání není pro něho platným a závazným. Jest tedy ohrožení navrhovatelova nároku osvědčeno, zvláště když obchodní konkurencí odpůrcovou mohl by býti připraven o své zákazníky, od nichž právě zdar jeho živnosti je závislý. Zbývá tedy jen rozhodnouti, který způsob prozatímního opatření jest za daného stavu věci k ochraně ohroženého nároku přiměřeným. Dle náhledu Nejvyššího soudu postačí v tomto případě zákaz dalšího provozu konkurenční živnosti odpůrcem, proti kterému, kdyby se nepodrobil, bylo by postupovati dle ustanovení Šu 384 ex. ř. a použití obdobně ustanovení §§ 353—358 ex. ř. k vynucení zachování uloženého mu zákazu. Mylným jest právní názor rekursního soudu, že zákaz takový jest nepřipustným, neboť ani z doslovu ustanovení Šu 382 čís. 5 ex. ř. nevyplývá, že zákaz lze povolit jen, když nárok ohroženého se týče hmotných věcí pod čís. 1 a 2 v Šu 382 ex. ř. zmíněných, ježto zákon mluví v první větě všeobecně o zákazu škodlivých jednání a teprve v další větě, připojené spojkou »anebo« se zmiňuje o změnách, způsobených na věcech pod čís. 1 a 2 uvedených a v Šu 381 pod čís. 1 ex. ř. připouští zákon prozatímní opatření, i když ohrožení nároku záleží jen ve změně dosavadního stavu. Další ohroženou stranou navržená opatření, totiž uzavřením a zapečetěním provozovny odpůrcovy a odebráním a správou jeho provozovacího zařízení, nepokládá Nejvyšší soud k zatímnímu zabezpečení ohroženého nároku za potřebná. Nelze ostatně ani přehlédnouti, že jde jen o prozatímní ochranu nároku, o němž dosud není ani rozhodnuto, zda jest vůbec po právu, z čehož plyne, že prozatímním opatřením nelze povolit vše to, čeho by mohl ohrožený dosíci exekucí na základě příznivého mu rozsudku.

Čís. 4156.

Společenstva výrobní a hospodářská (zákon ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.).

Vyloučení člena společenstva s r. o. působí již tím okamžikem, kdy se stalo; lze však stanovit ručení jeho a (odložiti výplatu podílu) i po určitou dobu po ukončení správního roku, v němž byl vyloučen.

(Rozh. ze dne 17. září 1924, R I 587/24.)

Rejstříkový soud vrátil společenstvu s r. o. opověď stanov k opravě mimo jiné též v ustanovení, jímž bylo určeno, že, byl-li člen vyloučen z družstva, přestává býti členem jeho ihned, avšak podíl jeho vyplatí se mu až po 3 letech, počítaje od skončení závodního roku, v němž se stalo jeho vyhoštění, po kterouž dobu tři let trvá jeho ručení.